

Guía Docente

Datos Identificativos					2021/22
Asignatura (*)	Comportamento Organizacional		Código	760G01019	
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos (Ferrol)				
Descritores					
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos	
Grao	2º cuatrimestre	Segundo	Obrigatoria	6	
Idioma	CastelánGalego				
Modalidade docente	Presencial				
Prerrequisitos					
Departamento	Psicoloxía				
Coordinación	López-Cortón Facal, Ana María	Correo electrónico	ana.lopez-corton@udc.es		
Profesorado	López-Cortón Facal, Ana María	Correo electrónico	ana.lopez-corton@udc.es		
Web					
Descrición xeral	Esta asignatura pretende introducir ó alumnado nos conceptos, principios e teorías dos principais tópicos e temas do Comportamento Organizacional sinalados nos contidos da Guía. Asimesmo trata de aportar ó alumnado estratexias de aplicación dos devanditos contidos a solución de casos e situacións reais da vida das organizacións dende unha perspectiva psicosocial				

Plan de continxencia	<p>1. Modificacións nos contidos</p> <p>No se realizan cambios en los contenidos de la materia.</p> <p>2. Metodoloxías</p> <p>*Metodoloxías docentes que se manteñen</p> <ul style="list-style-type: none">- Estudo de casos (computa na avaliación)- Traballos tutelados (computa na avaliación)- Sesión maxistral (computa na avaliación).- Atención personalizada <p>*Metodoloxías docentes que se modifican</p> <ul style="list-style-type: none">- Proba mixta: se suprime la prueba mixta y se sustituye por Análise de fontes documentais. <p>3. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado</p> <ul style="list-style-type: none">- Correo electrónico: Diariamente. De uso pra facer consultas, solicitar encontros virtuais para resolver dúbidas e facer seguimento dos traballos tutelados.- Teams: Horas de tutoría establecidas en el 1º y 2º cuatrimestre, en caso de no poder el alumno asistir a estas horas, se acordará la realización de la tutoría con el alumno en otro momento.- Moodle: Segundo a necesidade do alumnado. Dispoñen de foros temáticos asociados aos módulos da materia, para formular as consultas necesarias. <p>4. Modificacións na avaliación</p> <ul style="list-style-type: none">- Estudos de casos: 20. Actividades interactivas del curso disponibles en la plataforma de teleformación Moodle.- Traballos tutelados: 50. Trabajo autónomo do alumno realizando actividades, seguimento de ese aprendizaxe por el profesor. <p>Realización dun traballo relacionado coa materia e presentación del mesmo con power-point.</p> <p>Se valorará:</p> <ul style="list-style-type: none">* A adecuación metodolóxica das propostas de traballo.* A profundidade do contido.* O tratamento dunha linguaxe propia do contexto disciplinar.* A presentación e a clariade da exposición. <ul style="list-style-type: none">- Análise de fontes documentais: 20. Técnica que supón a utilización de documentos audiovisuais e/ou bibliográficos (fragmentos de reportaxes documentais ou películas, noticias de actualidade, paneis gráficos, fotografías, artigos, etc.) relevantes para a temática da materia con actividades especificamente deseñadas para a súa análise.- Sesión maxistral: 10. Introducción de algunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe. <p>*Observacións de avaliación:</p> <ul style="list-style-type: none">- As referencias ao cómputo da asistencia, que só se realizará respecto das sesión que houbo presencial ate o momento no que se suspendeu a actividade presencial. <p>Se suprime la prueba mixta final y se sustituye por Análise de fontes documentais. Se seguirá el sistema de evaluación continua. Todas las actividades se presentarán por correo electrónico (adela.reig@udc.es) no más tarde de la fecha establecida en el calendario oficial para la primera oportunidade de esta asignatura.</p> <p>*Los alumnos con matrícula a tiempo parcial, para obtener el apto, deberán entregar en el mismo correo electrónico todas las actividades interactivas que figuran en la plataforma Moodle. En caso de no hacerlo, la calificación será No Presentado.</p> <p>En la segunda oportunidade se seguirá este mismo sistema de evaluación descrito para la primera oportunidade.</p> <p>5. Modificacións da bibliografía ou webgrafía</p> <p>No se realizan cambios en la bibliografía da materia.</p>
-----------------------------	---

Competencias do título

Código	Competencias do título
A3	Saúde laboral e prevención de riscos laborais.
A4	Dirección e xestión de recursos humanos.
A8	Psicoloxía do Traballo e Técnicas de negociación.
A13	Transmitir e comunicarse por escrito e oralmente usando a terminoloxía e as técnicas adecuadas.
A14	Seleccionar e xestionar información e documentación laboral.
A15	Dirixir grupos de persoas.
A16	Asesorar e/ou xestionar en materia de emprego e contratación laboral.
A20	Realizar funcións de representación e negociación en diferentes ámbitos das relacións laborais.
A21	Realizar análises e diagnósticos, prestar apoio e tomar decisións en materia de estrutura organizativa, organización do traballo, estudo de métodos e estudo de tempos de traballo.
A23	Participar na elaboración e deseño de estratexias organizativas, desenvolvendo a estratexia de recursos humanos da organización.
A24	Aplicar técnicas e tomar decisións en materia de xestión de recursos humanos (política retributiva, de selección...).
A27	Asesoramento a organizacións sindicais e empresariais, e aos seus afiliados.
A28	Elaborar, desenvolver e avaliar planes de formación ocupacional e continua no ámbito regulado e non regulado.
A31	Aplicar os coñecementos á práctica.
A32	Comprender a relación entre procesos sociais e a dinámica das relacións laborais.
A33	Comprender o carácter dinámico e cambiante das relacións laborais no ámbito nacional e internacional.
A34	Interrelacionar as distintas disciplinas que configuran as relacións laborais.
A35	Análise crítico das decisións emanadas dos axentes que participan nas relacións laborais.
B1	Resolución de problemas.
B2	Capacidade de análise e síntese.
B3	Capacidade de organización e planificación.
B4	Capacidade de xestión da información.
B5	Toma de decisións.
B6	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
B7	Habilidades nas relacións interpersoais.
B8	Razoamento crítico.
B9	Traballo en equipos.
B10	Recoñecemento á diversidade e á multiculturalidade.
B12	Motivación para a calidade.
B13	Adaptación a novas situacións.
B14	Aprendizaxe autónomo.
B15	Creatividade.
B16	Liderado.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias do título
---------------------------	------------------------

A3 Salud laboral y prevención de riesgos laborales.	A3	B1	C1
A4 Dirección y gestión de recursos humanos.	A4	B2	C3
riesgos laborales.	A8	B3	C4
A8 Psicología del Trabajo y Técnicas de negociación.	A13	B4	C6
A13 Transmitir y comunicarse por escrito y oralmente usando la terminología y las técnicas adecuadas.	A14	B5	C7
A14 Seleccionar y gestionar información y documentación laboral.	A15	B6	C8
A15 Dirigir grupos de personas.	A16	B7	
A16 Asesorar y/o gestionar en materia de empleo y contratación laboral.	A20	B8	
A20 Realizar funciones de representación y negociación en diferentes ámbitos de las relaciones laborales.	A21	B9	
A21 Realizar análisis y diagnósticos, prestar apoyo y tomar decisiones en materia de estructura organizativa, organización del trabajo, estudio de métodos y estudio de tiempos de trabajo.	A23	B10	
A23 Participar en la elaboración y diseño de estrategias organizativas, desarrollando la estrategia de recursos humanos de la organización.	A24	B12	
A24 Aplicar técnicas y tomar decisiones en materia de gestión de recursos humanos (política retributiva, de selección...).	A27	B13	
A27 Asesoramiento a organizaciones sindicales y empresariales, y a sus afiliados.	A28	B14	
A28 Elaborar, desarrollar y evaluar planes de formación ocupacional y continua en el ámbito reglado y no reglado.	A31	B15	
A31 Aplicar los conocimientos a la práctica.	A32	B16	
A32 Comprender la relación entre procesos sociales y la dinámica de las relaciones laborales.	A33		
A33 Comprender el carácter dinámico y cambiante de las relaciones laborales en el ámbito nacional e internacional.	A34		
A34 Interrelacionar las distintas disciplinas que configuran las relaciones laborales.	A35		
A35 Análisis crítico de las decisiones emanadas de los agentes que participan en las relaciones laborales.			
B1 Resolución de problemas.			
B2 Capacidad de análisis y síntesis.			
B3 Capacidad de organización y planificación.			
B4 Capacidad de gestión de la información.			
B5 Toma de decisiones.			
B6 Comportarse con ética y responsabilidad social como ciudadano y como profesional.			
B7 Habilidades en las relaciones interpersonales.			
B8 Razonamiento crítico.			
B9 Trabajo en equipos.			
B10 Reconocimiento a la diversidad y la multiculturalidad.			
B12 Motivación para la calidad.			
B13 Adaptación a nuevas situaciones.			
B14 Aprendizaje autónomo.			
B15 Creatividad.			
B16 Liderazgo.			
C1 Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita, en las lenguas oficiales de la comunidad autónoma.			
C3 Utilizar las herramientas básicas de las tecnologías de la información y las comunicaciones (TIC) necesarias para el ejercicio de su profesión y para el aprendizaje a lo largo de su vida.			
C4 Desarrollarse para el ejercicio de una ciudadanía abierta, culta, crítica, comprometida, democrática y solidaria, capaz de analizar la realidad, diagnosticar problemas, formular e implantar soluciones basadas en el conocimiento y orientadas al bien común.			
C6 Valorar críticamente el conocimiento, la tecnología y la información disponible para resolver los problemas con los que deben enfrentarse.			
C7 Asumir como profesional y ciudadano la importancia del aprendizaje a lo largo de la vida.			
C8 Valorar la importancia que tiene la investigación, la innovación y el desarrollo tecnológico en el avance socioeconómico y cultural de la sociedad.			

Temas	Subtemas
I. INTRODUCCIÓN. ¿QUÉ E O COMPORTAMIENTO ORGANIZACIONAL?.	<ol style="list-style-type: none"> 1.A evolución histórica do Comportamento Organizacional 2. As organizacións 3. Diseños organizativos comunes 4. Novas opcións de deseño
2. METODOLOXÍA E INVESTIGACIÓN NO COMPORTAMENTO ORGANIZACIONAL	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aproximación histórica ao estudo das organizacións. 2. Métodos e técnicas cuantitativas. 3. Métodos e técnicas cualitativas 4. Fontes de coñecemento acerca das organizacións
3. SOCIALIZACIÓN ORGANIZACIONAL	<ol style="list-style-type: none"> 1. Concepto xenérico da socialización 2. Etapas da socialización organizacional 3. Contidos e resultados da socialización. 4. Expectativas do individuo respecto da organización. 5. O contrato psicológico 6. Os axentes da socialización 7. Tácticas de socialización.
4. OS GRUPOS NAS ORGANIZACIÓNS	<ol style="list-style-type: none"> 1. O concepto de grupo 2. Grupos e equipos 3. Modelo integral de formación e desenvolvemento de grupos. 4. As relacións entre os grupos 5. Efectividade do grupo 6. Toma de decisións no grup
5. LIDERAZGO E CULTURA ORGANIZACIONAL	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liderazgo: tipos e influencia no grupo e na organización. 2. Dirección e liderazgo. 3. Novos enfoques sobre o liderazgo. 4. Cultura e clima organizacional. 5. Evaluación da cultura organizacional.
6. INNOVACIÓN, CAMBIO E DESENEROLO NAS ORGANIZACIÓNS	<ol style="list-style-type: none"> 1. Concepto e tipos de cambio. 2. Proceso de cambio e variables relacionadas. 3. O cambio dende a perspectiva do Desenrolo Organizacional. 4. Influencia das novas tecnoloxía na dinámica organizacional
7. COMUNICACIÓN ORGANIZACIONAL	<ol style="list-style-type: none"> 1. Perspectivas na comunicación organizacional. 2. A comunicación como fonte de identidade social. 3. Componentes do proceso de comunicación. 4. Redes e direccións da comunicación. 5. Comunicación interna, externa e corporativa

Planificación

Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Estudo de casos	A20 A21 A23 A28 A31 A35 B2 B7 B8 B9 B12 B13 B15 C1	8	19	27
Proba mixta	A8 A13 B1 B2 B5	1	0	1
Traballos tutelados	A14 A33 A34 B3 B4	11	25	36
Sesión maxistral	A3 A4 A15 A16 A24 A27 A32 B6 B10 B14 B16 C3 C4 C6 C7 C8	22	60	82
Atención personalizada		4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos	Metodoloxía onde o suxeito se enfrenta ante a descrición dunha situación específica que suscita un problema que ten que ser comprendido, valorado e resolto por un grupo de persoas, a través dun proceso de discusión. O alumno sitúase ante un problema concreto (caso), que lle describe unha situación real da vida profesional, e debe ser capaz de analizar unha serie de feitos, referentes a un campo particular do coñecemento ou da acción, para chegar a unha decisión razoada a través dun proceso de discusión en pequenos grupos de traballo.
Proba mixta	Proba que integra preguntas tipo de probas de ensaio e preguntas tipo de probas obxectivas. En canto a preguntas de ensaio, recolle preguntas abertas de desenvolvemento. Ademais, en canto a preguntas obxectivas, pode combinar preguntas de resposta múltiple, de ordenación, de resposta breve, de discriminación, de completar e/ou de asociación.
Traballos tutelados	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes, baixo a tutela do profesor e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente ao aprendizaxe do "cómo facer as cousas?". Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe. Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-titor.
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe. A clase maxistral é tamén coñecida como "conferencia", "método expositivo" ou "lección maxistral". Esta última modalidade sóese reservar a un tipo especial de lección impartida por un profesor en ocasións especiais, cun contido que supón unha elaboración orixinal e baseada no uso case exclusivo da palabra como vía de transmisión da información á audiencia.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos Traballos tutelados	<p>Estudo de casos. Metodoloxía onde o suxeito se enfrenta ante a descrición dunha situación específica que suscita un problema que ten que ser comprendido, valorado e resolto por un grupo de persoas, a través dun proceso de discusión. O alumno sitúase ante un problema concreto (caso), que lle describe unha situación real da vida profesional, e debe ser capaz de analizar unha serie de feitos, referentes a un campo particular do coñecemento ou da acción, para chegar a unha decisión razoada a través dun proceso de discusión en pequenos grupos de traballo.</p> <p>Traballos tutelados: Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes, baixo a tutela do profesor e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente ao aprendizaxe do "cómo facer as cousas?". Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe. Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-titor.</p> <p>O profesor prestará una atención personalizada para resolver as dúbidas que lle xurdan ao alumno nas horas de tutoría establecidas.</p>

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación

Estudo de casos	A20 A21 A23 A28 A31 A35 B2 B7 B8 B9 B12 B13 B15 C1	<p>Metodoloxía onde o suxeito se enfrenta ante a descrición dunha situación específica que suscita un problema que ten que ser comprendido, valorado e resolto por un grupo de persoas, a través dun proceso de discusión. O alumno sitúase ante un problema concreto (caso), que lle describe unha situación real da vida profesional, e debe ser capaz de analizar unha serie de feitos, referentes a un campo particular do coñecemento ou da acción, para chegar a unha decisión razoada a través dun proceso de discusión en pequenos grupos de traballo.</p> <p>Se non se asiste a clase o día que se realice a práctica correspondente, debidamente justificada, o alumno poderá entregarlle como máximo a semana seguinte</p>	30
Proba mixta	A8 A13 B1 B2 B5	<p>Para avaliar o grado de adquisición dos contidos da asignatura por parte dos alumnos, realizarase unha proba mixta que constará de dos partes:</p> <p>- A: Test entre 20 y 25 preguntas, con 3 alternativas de resposta, das que unha é correcta. Las respuestas incorrectas penalizarán.</p> <p>- B: Se contestarán a 2-3 preguntas cortas,</p> <p>O tempo máximo para a realización da proba será de 90 minutos. La prueba se celebrará o día sinalado pola Xunta da Facultade.</p>	40
Sesión maxistral	A3 A4 A15 A16 A24 A27 A32 B6 B10 B14 B16 C3 C4 C6 C7 C8	<p>Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.</p> <p>A clase maxistral é tamén coñecida como ?conferencia?, ?método expositivo? ou ?lección maxistral?. Esta última modalidade sóese reservar a un tipo especial de lección impartida por un profesor en ocasións especiais, cun contido que supón unha elaboración orixinal e baseada no uso case exclusivo da palabra como vía de transmisión da información á audiencia.</p> <p>Valoración obxetiva da asistencia e participación activa dos alumnos nas sesión presenciais.</p>	10
Traballos tutelados	A14 A33 A34 B3 B4	Realización dun traballo relacionado con a materia e presentación oral del mesmo.	20

Observacións avaliación

CONVOCATORIA ORDINARIA

A nota final será a suma de todas as metodoloxías anteriormente indicadas. Será necesario aprobar la parte del examen teórico para poder superar la materia 2 sobre 4), a partir de ese aprobado se le sumará las actividades realizadas en la parte interactiva.

Todos los estudiantes tienen que tener entregadas todas las actividades, antes del examen, para así poder ser evaluados.

CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA

Aquelas persoas que non aprobasen na convocatoria de xuño poderán gardar a nota das outras metodoloxías para a portunidade de xullo, sempre e cando teñan dita parte superada. Se considerará superada cando se acade, a lo menos a metade da nota máxima para dita parte

Aquelas persoas que non se presentasen ou non superasen ás metodoloxías: estudo de casos, sesión maxistral e traballos tutelados deberán realizar unha única proba que computará o 100% da nota, podendo consistir dita proba en preguntas tipo test, preguntas curtas e/o casos prácticos.

La calificación de No Presentado se otorgará en el caso de que no se presente a la prueba mixta.

NO ASISTENCIA A CLASE/MATRÍCULA PARCIAL

-Para aquellos alumnos que por causas justificadas no puedan asistir regularmente a clase, el alumno tendrá la posibilidad de presentarse exclusivamente a la prueba mixta final, en las fechas señaladas por la Junta de Centro. La valoración en este caso de la prueba final sera de 10 puntos.

El alumno se tendrá que poner en contacto con el profesor responsable de la asignatura al principio del cuatrimestre.- Para el alumnado con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia: el alumno debe comunicarlo obligatoriamente al profesor responsable de la materia al inicio del curso. El alumno tendrá la posibilidad de presentarse exclusivamente a la prueba mixta final escrita, en las fechas señaladas por la Junta de Facultad. La valoración en este caso de la prueba final será de 10 puntos.E) Oportunidad adelantada de evaluación: El alumnado que se encuentre en los supuestos recogidos en la normativa de gestión académica de la UDC dispondrá de esta opción para superar la materia mediante una prueba escrita de características similares a la recogida en el proceso de evaluación. La valoración en este caso de la prueba final será de 10 puntos.C)La calificación de matrícula de honor, de darse el caso de que haya más alumnos/as con esa calificación que matrículas se puedan otorgar por la cuota oficial establecida, se les convocará para la realización de una prueba específica de desempate, prueba que consistirá en un nuevo examen de características similares a las de la prueba mixta, examen que se fijará en fecha y hora de acuerdo con los interesados/as. En caso de no existir ningún alumno/a con calificación de 10, todo el alumnado que obtenga una calificación media superior a 9.0 requisito básico para optar á matrícula de honra, podrá optar a matrícula de honor después de solicitarlo al profesor y mediante la superación de la prueba anteriormente descrita. En el caso de que no existan solicitudes expresas de opción a matrícula, el profesor se reserva la potestad de otorgarlas en aquellos casos que, cumpliendo el requisito mínimo, pudieran ser merecedores de matrícula por la aptitud y la actitud mostradas durante el desarrollo de la materia.

Bibliografía básica	<ul style="list-style-type: none"> - Palací, F. J. (coord.) (2004). Psicología de la Organización. . Madrid: Pearson Prentice - Hall. - Vega Rodríguez, M.T. y Garrido Martín, E. (2013). Psicología de las Organizaciones. Salamanca: Amaru Ediciones - Timothy A. Judge, Stephen P. Robbins. (2015). Comportamiento Organizacional. Reading: Addison-Wesley - Stephen P. Robbins y Timothy A. Judge (2017). Comportamiento Organizacional. New Jersey: Pearson - Gregorio Escalera Izquierdo (2012). Comportamiento Organizativo y Recursos Humanos. Madrid: Ediciones Académicas - Romero González, R. (2011). Comportamiento Organizacional: Nuevos retos. Méjico: Miguel Ángel Porrúa Grupo Editorial - Martínez-Tur, V. y Ramos López, J. (2015). Psicología de las Organizaciones. Madrid: Síntesis - Gil-Rodríguez, F. y Alcover, C. (2008). Introducción a la Psicología de las Organizaciones. Madrid: Alianza Editorial - Salanova Soria, M. (2019). Organizaciones saludables. Madrid: Aranzadi - Arévalo Martínez, R. (2019). Comunicación integral para las organizaciones:liderazgo y creación de valor . Salamanca:Comunicación social ediciones y publicaciones - Guizar, R. (2013). Desarrollo Organizacional: principios y aplicaciones. México: McGraw Hill - Manuel Dasi, F. y Martínez-Vilanova, R. (2018). Los cien errores en la comunicación personal. Madrid: Esic Editorial - Martínez, J. (2018). Así es la nueva comunicación. Nuevos riesgos para la reputación de las organizaciones . Sevilla: Punto Rojo Libros, S.L.
Bibliografía complementaria	<ul style="list-style-type: none"> - Schein, E. H. (1998). La cultura empresarial y el liderazgo. . Barcelona: Plaza y Janés. - Fernández- Ríos, M. y Sánchez, J. C. (1997). Eficacia organizacional. . Madrid: Díaz de Santos. - Peiró, J. M y González Romá, V. (1993). Círculos de calidad. . Madrid: Eudema. - Yukl, G. (2008). Liderazgo en las organizaciones. . Madrid. Pearson Prentice ? Hall. - Ramió, C. y Ballart, X. (eds.) (1993). Lecturas de Teoría de la Organización. . Madrid: Ministerio de Administraciones Públicas. - Peiró, J. M. (1990). Organizaciones: nuevas perspectivas psicosociológicas. . Barcelona: PPU. - Gil Rodríguez, F. y Alcover, C. M. (2004). Técnicas grupales en contextos organizacionales. . Madrid: Pirámide. - Sánchez, J. C. (2002). Psicología de los grupos. . Madrid: Mc Graw-Hill. - Spector, P. (2002). Psicología Industrial y Organizacional. Investigación y práctica. México: Manual Moderno - Yukl. G. (2007). Liderago en las organizaciones. Madrid: Pearson Prentice Hall

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Psicoloxía do Traballo/760G01004

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Dirección e Xestión de RRHH II/760G01016

Técnicas de Negociación/760G01029

Dirección Estratéxica/760G01030

Habilidades e Técnicas da Comunicación Empresarial/760G01039

Dirección e Xestión de RRHH I/760G01015

Observacións

Se recomienda que los alumnos lleven la asignatura al día, tanto en lo que se refiere a las clases expositivas como a las interactivas (prácticas).

Convén a asistencia ás aulas, a realización de todas as actividades que se planifiquen nestas e a participación nos actos tanto académicos como non académicos, organizados polo docente que imparte a materia como pola propia Facultade de Ciencias do Traballo, sen prexuízo da asistencia a actos organizados por outras institucións. En aras a contribuír cun medio ambiente responsable, desde esta materia pretendese contribuír, non utilizando máis que o papel imprescindible, no caso de los exámenes e algúns traballos de importancia, todo o demais realizárase por medios telemáticos. Los alumnos adquirirán habilidades para la vida y hábitos, rutinas y estilos de vida saludables.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías